

Bilindiği üzere kamuoyunda "af Kanunu" olarak bilinen 6111 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la yeni uygulamalar hayata geçmişti. Yasa 25 Şubat 2011'de Resmi Gazete'de yayımlanmış ve kamu alacaklarının yeniden yapılandırılması ve tahsiline ilişkin düzenlemeler ile matrah ve vergi arttırımına ilişkin düzenlemeler getirilmişti.

Söz konusu düzenlemeler kapsamında yapılandırılan alacakların, ne zaman ve nasıl ödeneceğine ilişkin açıklamalar da yasa içerisinde belirtilmişti. Ne yazık ki, geçen yıl pek çok doğal afet yaşadık. Ayrıca, yaşanan Arap Baharı nedeniyle özellikle Libya ve Suriye'de çok sayıda mükellefimiz gelişmelerden olumsuz etkilendi. Sorun elbette vergi ödemelerine de yansdı.

6274 sayılı kanun işte bu aşamada devreye girdi ve bu olumsuzlukların yarattığı etkiler giderilmeye çalışıldı. İlgili yasanın 1'inci maddesiyle; 6111 sayılı kanunda değişiklik yapıldı.

Buna göre; Ekonomi Bakanlığı tarafından olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkede faaliyette bulunan mükelleflerin, yapılandırılan alacaklarına yeni bir yaklaşım getirildi.

Yapılandırılan alacaklara, "mücbir" yani "zorunlu sebep" halinin bitim tarihini takip eden aydan başlamak üzere topluca veya ayrı ayrı "bir yıla kadar uzatma" konusunda Bakanlar Kurulu'na yetki verildi.

Benzer bir yetki doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki mükellefler açısından da verildi.

Bakanlar Kurulu, yetkisini

Sel, Deprem, Arap Baharı ve Devletin Şefkati!

kullanarak 6111 sayılı kanunun yayımlandığı 25 Şubat 2011'den sonra ülkemizde meydana gelen doğal afetler nedeniyle aşağıdaki yerlerde mücbir sebep hali ilan etti ve tarihlerini şöyle açıkladı:

- Kütahya ili, Simav ilçesinde 19 Mayıs 2011 ile 29 Şubat 2012 tarihleri arasında.
- Rize ili, merkez ilçesinde 24 Eylül 2011 ile 31 Aralık 2011 tarihleri arasında.
- Van ili geneli ile Bitlis ili, Adilcevaz ilçesi ve Ağrı İli, Patnos ilçelerinde bitim tarihi daha sonra belirlenmek üzere 23 Ekim 2011 tarihinden itibaren.

Buna göre; mücbir sebep hali kabul edilen borçluların, mücbir sebep halinin başladığı tarih ile mücbir sebep halinin sona erdiği tarih arasına rastlayan taksitlerinden birincisinin ödeme süresi,

mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen aya uzatıldı. Yine diğer taksitlerin ödeme süreleri de bu ayı takip eden aylarda ve toplam on iki ayda birbirini izleyecek şekilde uzatıldı.

Bakanlar Kurulu'nun kararında 2011 yılında Libya ve Suriye'de meydana gelen olaylar nedeniyle bu ülkeler de Ekonomi Bakanlığı tarafından olağanüstü politik riskin gerçekleştiği ülke olarak tespit edildi. Bu ülkelerdeki faaliyetleri nedeniyle durumları

mücbir sebep hali kabul edilen vergi mükelleflerinin, mücbir sebep halinin başladığı tarih ile mücbir sebep halinin sona erdiği tarih arasına rastlayan ve 6111 sayılı kanun kapsamında ödemeleri gereken taksitlerin süreleri de uzatıldı.

6274 sayılı kanun ile yapılan yasal düzenleme genel hatlarıyla olumlu. Ancak mücbir sebep hallerinin sadece doğal afete bağlanmış olması mükellefler açısından kısıtlayıcı olmakta.

Vergi Usul Kanunu'nun 13'üncü maddesinde mücbir sebep halleri; sadece doğal afetler olarak belirtilmemiş, kişinin iradesi dışında meydana gelen olaylar, ağır kaza, hastalık, tutukluluk gibi haller de böyle kabul edilmiştir. Bu kapsamda, ilgili

yasadaki tüm mücbir sebep hallerinin değil sadece bir mücbir sebep halinin taksit ödeme süresinde uzatıma gidilmesinin adaleti tartışmalıdır. Yine ilgili kararda Libya ve Suriye dikkate alınırken, hemen yanında yer alan Mısır'ın dikkate alınmaması da bir eksiklik olarak ifade edilebilir. Devletin "şefkat ve yaranlar sarma" terazisinde ufak bir hata ya da eksiklik bütün doğruyu götürmemelidir.

Kimler mazeret izni kullanabilir?

"Bir kusurun hoş görülmesini gerektiren "B sebep" anlamına gelen, "mazeret" çalışma yaşamında çoğunlukla "izin"le birlikte kullanılan bir sözcük.

İşçilerin çeşitli nedenlerle kullanabilecekleri "mazeret izinleri" ise İş Kanunu'nda ayrı bir madde olarak düzenlenmemiş, sadece yıllık ücretli izinlerin hesabında çalışılmış gibi sayılan haller belirtilerek tanımlama yapılmıştır.

Biliyoruz ki; bazı durumlarda işverenler çalışanlarına izin vermek zorundadır. "İşçilerin evlenmelerinde üç güne kadar, ana veya babalarının, eşlerinin, kardeş veya çocuklarının ölümünde üç güne kadar verilecek izinler" mevcuttur.

Yine, yasanın ücretli hafta tatiliyle ilgili maddesinde; hafta tatilinin hesabında, yukarıdaki tanıma giren izin süreleri çalışılmış günler gibi hesaba katılacaktır.

İş Kanunu'nda izin tanımlanırken, bu sürelerle ait ücretin işçiye ödenip ödenmeyeceği yönünde ise bir düzenleme yapılmamış, bu husus iş sözleşmeleri veya işyeri uygulamalarına bırakılmıştır. Buna göre üç güne kadar mazeret izni doğuracak haller şöyledir: "İşçinin evlenmesi, işçinin ana veya babasının ölümü, işçinin eşinin ölümü, işçinin kardeşinin ölümü ve işçinin çocuğunun ölümü."

Birçok alanda ise düzenleme yoktur. Örneğin "erkek işçinin çocuğunun doğması, işçinin çocuklarının, kardeşlerinin veya amca-dayı-hala-teyze gibi diğer bir yakın akrabasının evlenmesi, anne-baba, eş veya çocuk gibi yakın akrabalarının hastalanması veya diğer bir yakın akrabasının ölümü" bu durumlar arasındadır. Bize göre, özellikle babalık izninin düzenlenmemiş olması İş Kanunu'ndaki önemli bir eksikliktir. Bazı bireysel ve toplu iş sözleşmelerinde bu hak elde edilse bile doğrusu yasanın da bunu gözetmesidir.

YURTDIŞINDA ÇALIŞANIN BAĞ-KUR'U DEVAM EDER Mİ?

Gelinim Türkiye'de şirket ortağı olarak Bağ-Kur'luydu. Şimdi Özbekistan'da çalışıyor, sigortalılığını devam ettirebilir mi? Türkiye'ye dönerse ne yapmalı?
Necdet Ersoy

Türk vatandaşlığı devam ediyorsa, Türkiye'ye döndüğünde yurtdışı çalışmalarını her ay için aylık 285 TL ödeyerek borçlanabilir.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.